

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Carrillo in causa
Vlixbonen. Professionis. Veneris 1641.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

currentes eurent, quod iidem Canonici electi reassumant habitum Canonicalem, & reponantur in eodem statu, in quo erant ante dd. recursus, ex quorum causa fuerant coacti habitum dimittere, cum huiusmodi recursus, omniâque illorum vigore gesta purgari debeant in odium recurrentium ad instar attentatorum, quæ regulariter operantur, vt omnia in pristinum restituantur Rot. coram Buratt. *decis. 446. n. 1. & d. decis. 173. nu. 13. part. 6. rec.* aliâs enim huiusmodi renunciatio esse solum verbalis, quæ non sufficit ad hoc vt quis dicatur renunciaisse recursibus, sed vera & effectualis requiritur, adeo vt omnia impedimenta illata vigore recursuum in partibus sublata sint, illaque nec de iure, nec de facto nocere possint, vt in his terminis fuit aliâs resolutum in Calaguritana de Brancauilla 9 Iunij 1603. coram Sacratio & Regien. Capellæ 1. Iulij 1630. coram R.P.D. meo Piruano cum aliis relatis in d. *decis. 173. n. 10. cum trib. segg. p. 6. recent.*

3. Idque comprobatur ex aliis clausulis in eodem Breui adiectis, & sine litis & colligarij praiudicio, ac dummodo exponentes nullum ius propterea acquirant. Etenim si dd. Recurrentes consequerentur absolutiorem non restitutus Canonici in statu, in quo erant ante recursus, acquirerent saltem per indirectum aliquod ius ex dd. recursibus, nempe priuationem dd. Canoniorum, quoad habitum, & possessionem Canonicalem contra mentem Pontificis, qui censetur d. absolutiorem demandasse iuxta iuris communis dispositionem, *6. causam. qua.* & ibi Felin. *n. 5. de rescript. Rom. consil. 334. n. 1. Ferret. consil. 308. n. 5.* & fuit dictum in Ianuen. pecuniaria seu prætenforum attentatorum 20. Aprilis 1640. coram me. quo attento absolutio à censuris ob recursus ad iudices laicos non conceditur, nisi præcedat satisfactio de iniuriis, damnis & interesse, quæ pars ob huiusmodi recursus passa fuit *e. quoniam. §. si quis vero.* & ibi gloss. in verbo *satisfactum*, de *immun. Eccles. in 6. Anchar. n. 2. in 7. notab. Monach. nu. 19. Archidia. in cap. quamquam ad fin. in verb. restituat. de cens. in 6.* & fuit dictum in Vlixbonen. professionis 27. Martij 1637. coram R.P.D. meo Carillo.

4. Non obstat, quod reassumptio habitus vt pendens non à potestate d. Michaëlis aliorumque recurrentium, sed à voluntate Iudicum laicorum, iudicetur ferè impossibilis, & idè sufficit simplex renunciatio iuxta *decis. 64. num. 2. vers. & licet part. 3. rec.* quia ultra quod non omnia, quæ pendunt à voluntate Principis iudicantur impossibilia, cum ea facilitate, qua consiliū Regium ad instantiam, & preces d. Michaëlis, & consortum præcepta pro dimissione habitus relaxauit, ea pariter ad contrarias preces eorundem eadem præcepta forsitan reuocaret, vt in proposito ponderauit Rot. *d. decis. 173. n. 14. & seg.* adhuc admittit huiusmodi impossibilitatem dd. Recurrentes tenentur facere, quantum possunt ex eorum parte, & sic specialiter & indiuiduè renuntiare omnibus & singulis in vim Regiarum prohibitionum gestis, & consequenter consentire reassumptioni dicti habitus adeo vt dd. Canonici quoad omnes iuris effectus habeantur pro illis possessoribus, qui erant ante priuationes Regias, vt dixit Rot. in ead. *decis. 64. n. 2. vers. uoluerunt tamen DD. p. 6. recent.*

5. Nec obstat prætenso, quod assumptio habitus Canonialis fuerit attentata tam ex eo quod illa fuit sequuta post appellationem extra iudicalem ab electione dd. Canoniorum, quam etiam ex eo, quod deinde fuit appellatum iudicialiter à decreto Nuntij mandantis procedi ad receptionem eorundem Canoniorum, & Signatura causam deinde simpliciter commiserit. Quoniam omiâ huiusmodi inspectione, sat esse dicebant DD. quod ante dd. recursus Canonici electi erant in habitu Canonicali, illumque deinde fuerunt coacti dimittere vigore dd. recursuum, ad hoc vt d. Michaël, & alij recurrentes teneantur curare, quod omnia redu-

cantur ad primæum statum, in quo erant ante dd. recursus, cum sola detentio, seu status, qualicumque ille sit siue bonus, siue malus, in quo quis reperitur tempore attentatorum sufficiat, vt illi competat restitutio, Rota *decis. 11. incip. Nota quod ubi aliquis post appellationem. n. 1. de appell. in antiq. Lancellor. de accens. part. 3. c. 24. q. 8. n. 7. & segg.* cum aliis relatis à Rot. *decis. 393. n. 1. part. 2. recent.*

6. Sed visa fuit cessare difficultas, quia cum attentata ex aduerso commissa in vim dd. recursuum, sine posteriora, intrat conclusio quod vltima attentata sunt prius purganda, *c. fin. de ord. cognit. Lancellor. de accens. part. 3. c. 24. q. 8. n. 29. Rot. decis. 27. in fin. de appell. in nou. & decis. 860. n. 2. p. 4. diuers. & coram Gregor. XV. dec. 500. n. 10.* & in Mantuana iurisdictionis 16. Ianij 1628. coram bon. mem. Tard. Pivis.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R.P.D. Carillo.

In causa Vlixbonen. nullitatis Professionis.

Veneris 17. Maij 1641.

§. 1. FRANCISCA Coronella postquã vt expressè professella fatio 24. annorum permaneret in Monasterio S. Dionisij de Odiuellas Ordinis S. Bernardi sub prætextu, quod professio ibidem emissã secuta fuisset ob vim, & metum, obtinuit de anno 1628. à Sanctissimo D. N. breue restitutionis in integrum aduersus lapsum quinquennij à Conc. Trident. præscripti *§. 2. c. 19. de regular. cum solita clausula* (dummodo professionem huiusmodi tacite, vel expressè nõ ratificauerit) causamque prætextus restitutionis in integrum in Rota introduci curauit cum clausula (appellatione remota) contra d. Monasterium, & Antonium, & Ioannem eius fratres, factisque hinc inde probationibus proposuit dubium. An constet de nullitate professionis.

2. Pro cuius affirmatiua resolutione informantes pro d. Francisca dicebant expressam professionem eam in manibus Superioris emissam anno ætatis sue 16. nullius esse momenti ob metum reuerentiam patris sibi incussum cum minis mortis, vt dilerte depopunt plures testes de visu, & auditu proprio, & præcipuè 3. 6. 7. & 10. *Summ. d. Francisca. n. 5. & segg.* & signanter n. 10. qui metus dicitur iustus, & irrita professionem. Abb. in *cap. virum. n. 8. de regular. Felin. in c. causam matrimonij. num. 5. de offe. delegat. Coar. de sponsal. 2. part. c. 1. §. 6. nu. 8. Azor. in *insti. mor. al. lib. 2. c. 5. qu. 4. vers. Si roges. part. 1. Sanchez de matrimon. lib. 4. disp. 6. n. 36.* & in præcept. *Decalog. lib. 4. cap. 1. n. 26. Rota decis. 779. n. 10. part. 3. recent.* præsertim in muliere, & minore, vt de muliere in qua requiritur minor metus quàm in masculo, tradunt gloss. & Doctor. in *c. cum locum. de sponsal. Innocent. & alij in d. cap. causam matrimonij de offe. deleg. Calderin. consil. 1. vers. tertio quid. sub tit. quod mer. caus. Anchar. consil. 24. n. 7. Abb. consil. 4. n. 5. lib. 1. & de minore, in quo minor metus exigitur quam in maiore perfectæ ætatis notant Paul. de Calt. consil. 174. post. n. 3. lib. 1. Purpurat. consil. 579. n. 7. & Rimin. sent. consil. 15. n. 22. concurrentibus præcipuè tum explicata protestatione, quam eadem Francisca fecit coram Sanctissimo Crucifixo in Choro existente dum accedebat ad profertendum, quod scilicet benè idem Crucifixus sciebat non sua propria voluntate, sed per metum patris erat professura, vt vno ore concludunt vdecim testes de *Summ. numer. 13. & seg.* ad text. in *l. oni in aliena. in fin. ff. de acquir. heredit. benè Rebuff. consil. 60. num. 9. tum, & etiam successibus lamentationibus de professione per metum emissis.***

emissa, vt dicunt iidem testes d. Summ. n. 12. quæ probationem metus valde coadiuuant. Angel. in l. *metum* la 3. ff. quod met. caus. Dec. in cap. fin. num. 2. 1. vers. *bonè verum est. de appell.* Couarr. in epitom. de sponsal. part. 2. c. 3. §. 5. n. 12. Rebuff. d. consil. 69. num. 10. vers. *quod etiam falsis, Rota coram f. mem. Gregor. XV. in decis. 326. n. 25. & 26.*

3. Provt nec tacitam professionem adesse iidem informantibus subiungebant ex eo, quod d. Francisca postea receperit velum nigrum à veris professis recipi solitum, quia vltra quod ad illius susceptionem fuit pariter coacta, vt deponunt testes d. Summ. n. 19. quatenus etiam actus videretur spontè factus adhuc non obstaret cum tunc temporis viueret pater, & sic vigeat quoque eiusdem metus causa, quæ facit vt actus succedanei ea durante facti pariter metuculosi dicatur. Bart. in l. penult. ff. de condi. ob turpem caus. & passim DD. in l. 2. C. quod met. caus. Abb. in c. consultationi, de sponsalib. Couarr. in epitom. 4. Decret. d. part. 2. c. 3. §. 5. n. 1. Rolan. consil. 2. n. 86. lib. 1. Paris. consil. 60. n. 34. lib. 4. Rota coram Seraph. decis. 771. n. 8. & 9. in fin. attentis præcipuè lamentationibus, & expressis declarationibus à d. Francisca factis tam ante, quam post emissionem professionem, ac etiam post mortem patris, & fratris, & omni tempore, vt asserunt testes d. Summ. n. 22. vsque ad fin. deponentes cum dictionibus (vnuquam) & (semper) quæ omne tempus includunt l. 1. vbi gloss. & DD. ff. solut. matrim. l. quis semper, ff. de in ius vocand. Rot. decis. 243. n. 4. part. 1. recent. ista namque lamentationes, & declarationes excludunt tacitam, & præsumptam professionem resistentem ex delatione habitus per 20. annos, & vltra ex hilaritate, ac ex exercitio actuum professis propriorum, quia præsumptio cedit veritati in dd. declarationibus expressæ, vt notant Innocent. & alij communiter in c. 1. de eo quod met. caus. Suar. de regular. sit. 3. qu. 17. art. 15. in princ. Barbat. consil. 59. col. 2. lib. 2. Dec. consil. 18. n. 5. & seq. lib. 1. Hounded. consil. 78. n. 25. lib. 2. in puncto. Rota decis. 533. nu. 4. & 5. part. 4. recent. & in terminis professæ, quæ per plures annos permanerat in Monasterio. Rebuff. in consil. 68. n. 26. in fin. & n. 29. Rota decis. 397. sub n. 6. vbi quod Monialis præsumitur interuenisse actibus iniurijs, & ob reuerentiam Abbatissæ part. 4. recent. latè Aden. ad Gregor. XV. in decis. 385. n. 6. vers. *excluditur*, quicquid esset dicendum si professæ animus sum in contrarium non aperuisset in quibus terminis loquuntur decem. professionis 2. Iunij 1636. coram me. impress. apud Modern. de iur. Abbatiss. quæ est 3. in ordine, & decis. Messanen. professionis 5. Decemb. anni proxime præteriti, coram R. D. Peutingero.

4. Nec contrarium elici asserbatur ex reditu dictæ Franciscæ ad Monasterium vnde egressa fuerat ad curandam ægritudinem, nec ex confessionibus emissis in dispensationibus obtentis vbi ipsa enunciatu professæ. Nam quoad reditum ad Monasterium testes probant eam fuisse coactam à D. Collectore Lusitanæ ad redeundum mediantibus combinationibus censurarum, confessiones verò quatenus demonstrant, professionem fuisse emissam, non ideo important eius validitatem, vel quod francisca illi consentiat, sed restringuntur ad illam causam pro qua emanarunt, ad l. si certa, vbi Bart. & DD. C. de translati. Aym. conf. 497. n. 30. Natt. conf. 546. n. 12. & facit decisio Meliten. pensionis 7. Iunij, & 9. Decembris 1630. coram bon. mem. Coccino.

5. Quibus non aduertari dicebatur testes contra dictam Franciscam examinatos ad probandum, quod ipsa verè, & realiter professionem emiseric abque vilo metu, tum quia sunt Moniales eiusdem Monasterij, cuius interest professionem esse validam, & ideo non sunt integræ fidei dum adfunt alij testes iuxta magistralem distinctionem, quam sequuta est Rota in Calaguritana

Parochialis de Alzola 20. Martij, & 22. Iunij 1620. coram bon. mem. Coccino. Tum etiam quia in hac materia magis creditur duobus testibus affirmantibus metum quam mille dicentibus actum fuisse sponte factum ea ratione, quia deponentes super metu deponunt super actu perceptibili sensu corporeo. Sed alij de actu imperceptibili nempe de intrinsecis cordis, vt post Abb. notat. in specie Innoc. in c. 1. sub nu. 10. vers. *imo plus, de his, quæ vi metus esse caus. Gutier. conf. 14 nu. 9. & conf. 16. n. 4.* Rebuff. d. consil. 68. qu. 33. Sanch. de matr. lib. 4. disp. 27. n. 1. & sequuntur quamplures relati in d. decis. 326. n. 46. coram Gregor. XV.

6. Absque quod aliquid releuet nullitas opposita contra aliquos ex dictis testibus præ Francisca examinatis, quod aliqui eorum fuerint examinati extra diem citationis, alij verò extra dies præfixos in remissoria cuius forma debebat ad vnguem seruari, cap. cum dilecta, & ibi notat. de rescript. c. statutum, eod. tit. in 6. aut qui aliter, in princ. & ibi Bart. ff. quod vi, aut clam. Caputaq. dec. 143. n. 5. part. 3. Rot. decis. 466. n. 1. part. 2. recent. Quia cum testes Franciscæ iurauerint presente procuratore partis aduersæ, vt in process. de partib. fol. 71. à verbo in fin. vsque ad fol. 76. dicuntur ritè examinati, talis enim præsentia supplet defectum citationis ad text. in l. de vnoquoque ff. de re iud. Rot. coram Seraph. in decis. 388. n. 4. & inter recent. decis. 79. n. 15. part. 5.

7. Prædictis tamen minime obstantibus articulo per plures positiones ab omnibus Dominis exactè discusso contrarium fuit resolutum, hoc est constare de valida professione ea præcipua ratione, quia quidquid sit, an realiter ad testes sint validè omnes examinati, & concludant præsumtum metum, continuum, provt requiritur, & non conuallentur ex alijs pro monasterio, & fratribus eiusdem Franciscæ examinatis contrarium deponentibus, super quo Domini non fuerunt concordēs, certum est, quòd dicta Francisca post diu agitatum litem super hac præsentia nullitate professionis pendente examine testium remissorialium in partibus positivè liti huiusmodi renunciauit, professionemque ratificauit coram Vicarij Ordinarij Notario, & testibus in hac verba ibi, *quævis monialis non esset, hodie monialis esse volebat*, quod sufficit ad hoc, vt ipsa professionem amplius impugnare nequeat, vt de Mulliere, quæ dixerat se velle esse monialem ex doct. Hostien. in c. porrethum. col. 1. & ibi Abb. in 3. notab. firmavit Rot. in decis. 216. part. 2. diuers. n. 10. etiam si non interueniret noua acceptatio Monasterij cum alijs solemnitatibus, nã quando provt hic professio fuit ab initio solemniter emissæ, sed solum inualida ob defectum consensus profitentis per vim, & metum eo ipso dicitur validè ratificata, quo superuenit consensus eiusdem monialis sic professæ vt tenent P. Saar. 10. 3. de Relig. lib. 7. c. 1. Emanuel Rodrig. 2. tom. Summes. 92. concl. 5. m. 5. Angles in Flor. iur. de regular. consil. 24. in priori editione, & 50. in posteriori, Sanctarell. 2. m. res. fol. 948. n. 30. Less. de iust. & iur. lib. 2. c. 41. n. 67. Bartol. de Vecch. in praxi obseruand. in admittend. ad relig. disp. 14. dub. 4. n. 7. Sanchez de matrim. 1. 2. disp. 12. n. 9. vers. *ergo satis*, & n. 14. & in lib. 7. disp. 17. n. 60. & 61.

8. Et ratio est, quia quatenus noua acceptatio requiritur ea suppletur à Papa, qui est supremus Religioni Prælatus, & media religione semper acceptat, suumque consensum de facto præstat quoties professus suus præfiterit, & religio expressè non contradixerit, vt colligitur ex cap. ad nostram & ap. significatum, de regular. & c. 1. eod. tit. in 6. & ex Conc. Trident. sess. 25. c. 19. de regular. & expressè docent Sanch. d. lib. 7. disp. 97. n. 64. & Ferdinand. de Castr. Palao rom. 3. disp. 2. punct. 5. n. 4. in fin. quod proculdubio procedit in præsentibus, ex eo, quòd Sanctissimus in commissione restitutionis in integrum excepit professionem tacitam, in qua non requiritur noua, & sollemnis Monasterij acceptatio, cum

ea inducatur ex sola delatione habitus professorum, c. vniuersi. vers. si verò de regul. in 6. Clem. ep. vir. ac ex eorum exercitiis. c. v. d. de regul. Sanch. super Decalog. lib. 5. c. 3. n. 10. & 13. ergo multò magis censetur inducta ex expresse consensu apertis verbis declarato per Franciscam in actu d. renuntiationis, vt admonet ad hoc propositum Henric. Boic. in c. 1. n. 5. in fin. de his, quæ vi metusve caus. sunt.

9. Hincque patet non applicari d. decisionem 395. coram Gregor. XV. in qua fuit dictum matrimonium non esse ratificatum ex simultanea cohabitatione, nec ex superuenientia consensu ulterius coniugis, vel ex aliis actibus, & quod ad illius ratificationem requirentur eadem solemnitates, quæ requirebantur in ipso contractu, quia licet in reliquis valeat argumentum à matrimonio carnali ad spirituale, quale dicitur professio cap. inter. de translat. Episc. Rebuff. d. consil. 69. n. 9. Non valet tamen in hoc articulo stante diuersitate rationis ex eo resultante, quod Pontifex, seu Ecclesia non potest supplere alterutrius coniugis consensum, Petr. de Ledefina de matrim. p. 45. art. 3. in solut. ad vlt. secus verò in professione, vt constat ex superius allegatis, & tradit in puncto Sanchez de matrim. d. lib. 7. q. 7. disp. 37. n. 64. vers. est enim.

10. Non obstat, quòd Monasterium suum consensum reuocauerit, & contradixerit ante superuenientiam noui consensu d. Franciscæ, vt probati præteritur, ex fidibus extraiudicialibus 76. Monialium attestantium se non habuisse Franciscam pro Moniali, & quod nomine Abbatisse id ipsum fuerit Sanctissimo expositum, vt in summatario Franciscæ n. 7. quo casu limitatur conclusio supra firmata, cum Pontifex non intendat admittere ratificationem superiore, id est, eodem Monasterio repugnare. Less. de iustit. & iur. d. lib. 2. c. 41. d. 7. in fin. Barthol. de Vecch. in praxi d. disp. 14. d. 4. n. 3. in fin.

11. Quoniam licet vera sit limitatio, non potest applicari huic casui, cum dictæ Moniales Sanctissimo scripserint, & dictas fides fecerint absque consensu Capituli, & ideo reuocatio, seu contradictio ex eis desumpta nullius est momenti. Nam sicuti in prima acceptatione adhibitus fuit capitularis Monialium consensu sine quo, nec factis fuisset consensu Superioris, gloss. in cap. porrectum. verb. Monachum, de regul. Anchar. ibid. n. 6. & in cap. fin. in 2. nor. eod. tit. in 6. Nauarr. consil. 9. n. 12. de consil. lib. 1. Roderic. quest. regular. tom. 3. q. 17. art. 7. Lap. allegat. 1. n. 1. & 3. ibique Adden. litt. A. vbi quod receptio monialis spectat ad Abbatissam, & Conuentum, vt ad Collegium, Sanchez in praxi. Decalog. lib. 5. c. 4. q. 2. n. 65. ita requirebatur vel consensu capitulariter præstitus in eiusdem acceptationis reuocatione iuxta vulgatam regulam quod actus eodem modo destruitur, quo constituitur, l. 2. c. si aduers. donat. auth. contra. C. de repudiis Pinell. in l. 1. n. 4. vers. quare cum donat. C. quando lic. ab empr. disced. Menoch. consil. 1095. n. 24. Surd. decis. 128. n. 14. & 15. vel quod Superior reuocasset præuio Monialium capitulari consensu, quem non inducunt dictæ attestations seu declarationes ab Abbatissa, & Monialibus emissæ vti singulis, non autem in loco capitulariter congregatis, Bald. in l. & suum, §. dic tamem, vers. notat. Angel. ibid. n. 1. ff. de pact. Felin. in c. cum omnes, n. 24. de consil. Rot. decis. 484. n. 6. part. 1. recent. & decis. 351. n. 11. coram Buratto, ibique adden. n. 13. litt. C.

12. Nec dicatur, quòd ad effectum, vt ratificatio sit valida, requiratur scientia nullitatis professionis præcedentis. Caietan. in 2. 2. q. 189. art. 5. Nauarr. consil. 28. n. 7. & consil. 89. n. 3. de regular. & in manual. c. 12. n. 71. Rota decis. 179. n. 7. decis. 397. n. 5. part. 4. recent. Quia vlt. quod prædictam opinionem vt minus tutam Sacra Congregatio Eminentiss. Cardinalium

Sacr. Concil. Interp. non amplectitur, sed contrarium pluries tenuit, vt in declarationibus relatis in d. Meten. Abbatis. sub n. 12. cum seq. vbi quod Sanctiss. D. N. Urbanus VIII. huiusmodi declarationes obferuari mandauit 1. Februarij 1631. in vna Romana nullitatis testibus pro Franciscæ examinatis, & supra in principio ponderatis probetur ipsam nunquam se habuisse pro Moniali, nec ab aliis Monialibus pro tali reputatam, quod clarius patet, ex propria confessione emissa in actu renuntiationis, ibi, quauis Monialis non esset, hodie Monialis esse volebar, quia nulla datur maior probatio, l. cum te. C. de transact.

13. Minus obstat, quòd d. ratificatio desumatur ex dictis verbis in renuntiatione liti prolatis, & ideo sicuti d. renuntiatione corruit, ita corruere debeat ipsa ratificatio vt accessoria, quia renuntiatione liti corruit ex quo pars, ad cuius fauorem fuit renuntiatum, non fuit præfens, nec aliquis pro ea stipulatus fuit, prout requirebatur ex text. in l. certum, §. si quis absente. ff. de consil. & notat. in specie. lat. in l. postquam liti. n. 1. in fin. C. de pactis & propterea merito potuit reuocari ante acceptationem. Alciat in d. l. postquam liti. n. 19. vers. sed tamen, si alius allegat. in particulari decisione super de renuntiationis nullitate emanata sub die 30. Ian. anni proximi præteriti, quæ quidè ratio cessat in ratificatione professionis, quæ fit Deo vique præfenti, & sic parum refert, quòd non fuerit acceptata à parte colligante, imò cum religio suam ab initio præteritit consensum, cuius perseverantia præsumitur ex retentione eiusdem professionis in Monasterio. Nauarr. consil. 50. sub n. 1. vers. nec potest dici, de reg. lib. 3. Rodrig. 9. regul. 10. 3. q. 17. n. 3. vers. an nullitas, sufficit, quòd Papa Religione non contradicente facto acceptet, prout acceptasse præsumitur eo ipso, quo professã suam præteritit consensum, vt supra fuit firmatum ex doct. Ferd. de Castr. Palao 10. 3. moral. disp. 2. punct. 5. n. 4. vbi concordantes cumulantur. Nec est nouum, quod idem actus possit valere respectu vnius licet sit nullus respectu alterius, quando prout hic est de sua natura diuiduus, vt tradunt Alban. consil. 8. n. 8. Gabr. consil. 36. n. 45. & 46. vol. 1. quos refert, & sequitur Ciriac. controuers. 198. n. 23. ex regula, quòd in diuiduis vile per inutile non vitietur, cap. si confirmatum 19. vbi Gemin. notat. 5. de elect. in 6. cap. vile 36. vbi Rim. n. 7. de reg. iur. in 6. Surd. consil. 428. n. 20.

14. Et quauis in eadem decisione 30. Ian. subingatur ex d. renuntiatione liti non posse inferri ad ratificationem professionis cum Franciscam non dixerit vel ratificare professionem, sed potius declarauerit per antea se non fuisse Monialem, vt colligitur ex sapus recitatis verbis, ibi, quauis Monialis non esset, hodie Monialis esse volebar, & ideo dum constat ipsam non fuisse Monialem nõ possit intrare ratificatio professionis, ex quo non detur ratificatio eius, quòd nõ est, vt notat Barcin. l. obseruare 4. §. fin. n. 6. de offic. Proconsul. & legat. non obstantibus illis verbis, hodie Monialis esse volebar, quia excessio quòd non fuisset Monialis, prædicta verba importarent tantum nouam professionem, & consequenter nullam ob defectum solemnitatũ requisitari, ex p. porrectum, de reg. velat per Azor. instit. mor. p. 1. lib. 2. c. 5. q. 7.

15. Tamen hodie melius negotio per DD. examinato recedendo in hac parte à dicta decisione, responsu fuit, quòd dum d. Franciscam habitum monialem gestantem professionemque solemniter emisit, & spacio tanti temporis in Monasterio permansit faciendo actus professus conuenientes negari non possit, quin ipsa saltem appareat Monialis reputari deberet, licet inualide professã ob metum sibi incussum, & propterea quando dixit, quauis Monialis non esset, dicendum est intellexisse de vera Moniali, non autem de Moniali, saltem habitus, & consequenter retorquetur conclusio in dicta decisione firmata.

DECISIO XVI

Sacra Rotæ Romanæ coram R. D. Dunozet Decano,

In causa Melequitana Marefciallatus.

Veneris 27. Ianuarij 1643.

firmata, quod scilicet illud quod est, sed ab initio nullum postea ratificari possit, quando proxi hic actus peccat in his, quæ pendunt à solo consensu ratificantis, vt post Abb. tradit Felin. in c. nonnulli, §. sunt & alijs. col. 3. de rescript. in 3. ampliat. quam ibi ponit vers. pro ista ratione, bene Nat. consil. 20. n. 10. Surd. consil. 28. n. 123. in fin. quo supposito stante, non debet dici, quod Francisca in illis verbis, *hodie Monialis esse volebas*, voluerit nouam professionem emittere, sed tantum præcedentem nullam ratificare, in qua non requiruntur alia solemnitates, vt fuscè supra fuit ostensum ex dispositione S. Concil. Trid. d. sess. 25. c. 19. de reg. & ex text. in c. ad nostram, & c. significatum, eod. tit.

16. His igitur sic positis non vget, quod Francisca seducta fuerit ad professionem ratificandam illecebris, & promissionibus Antonij fratris, quia omisso, quod testes ad id examinati deponunt promissiones fuisse factas mediantibus Fr. Jacobo Peregrino, Fr. Didaco de Areca, & Fr. Emanuelè de Valconcellos, qui tamen medio iuramento contrarium attestati sunt, quod confirmatur ex ipso euentu, dum ratificatio pure, & simpliciter facta fuit, quæ propterea debet attendi, quidquid antea tractatum fuerit, c. dudum, §. sed ad ista, vers. in super, de conue. sconing. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 6. c. 2. n. 40. & in terminis matrimonij carnalis, idem Sanch. de matr. lib. 2. disp. 45. n. 19. vbi plures cumulat, & nuperimè fuit in Rota decisum in Romana matrimonij 10. mensis currentis coram Reuerendissimo Patre Domino meo Decano

17. In omnem euentum non inde inferri posset ad conditionem suspensiuam eiusdem ratificationis, nam cum promissorum executio deberet subsequi actum ratificationis importat modum duntaxat, non autem conditionem, l. cum tales, §. ff. de condit. & demonstrat. Bart. in l. quibus diebus, §. Terminus, n. 11. ff. eod. Nat. consil. 313. n. 28. Rota dec. 293. n. 14. & 15. part. 5. recent. & in puncto quod matrimonium sic contractum dicatur purum, cum obligatione tamen præstandi, quod promissum est, tradit Basil. l. ponte de matr. lib. 3. c. 13. n. 4. vers. deinde, modus enim non suspendit actum neque illum si deficit, resoluit, sed ad promissorum adimplementum est agendum, vt inter modum, & conditionem distinguit Bart. in leg. scilicet, §. videmus ff. quibus mod. pign. & hypothec. solut. Negul. de pign. membr. 3. part. 6. n. 31. vers. scilicet autem. Surd. dec. 116. n. 6. & 7. & in terminis matrimonij notat Sanch. lib. 5. de matr. disp. 19. n. 9. vbi plures concordantes refert.

18. Denique non releuat, quod Francisca protestata fuerit se accedere ad ratificandum tanquam ad malam crucem, vt se subleuaret ab are alieno, quo valde grauata reperiebatur, quia præterquæ quod de hac protestatione non deponit, nisi vnicus testis, & per consequens nihil probans c. veniens 10. & cap. licet ex quadam 47. de test. l. iurifurandi 8. c. eod. tit. adhuc non releuaret cum non doceatur emissâ coram iudice, vel coram ipso promittente, seu metum inferente, Bart. & alij in l. qui in aliena, §. final. ff. de acquir. her. ed. Abb. in cap. tua nos, de sponsal. Aym. consil. 120. n. 1. & 5. Paris. consil. 10. n. 42. & seqq. lib. 1. Dec. consil. 41. n. 122. & seqq. lib. 2. Menoch. præsumpt. 127. n. 9. & 10. lib. 2. & eo minus, quia post præsentem protestationem pure ratificauit, quod fit, vt etiam si errasset in spe maioris fortune, seu diuitiarum, valeat nihilominus ratificatio, vt in puncto professionis tradit Nauarr. in consil. 50. n. 2. de regular. ex c. constituit 20. quæst. 3. & in matr. carnal. idem Nauarr. nota. in manual. c. 22. n. 32. & semper in dubio est facienda interpretatio, & profectio sustineatur. Nauarr. consil. 13. n. 10. de regular. Sanch. de matr. lib. 7. disp. 37. n. 12. in fin. Rot. coram Seraph. dec. 136. in fin.

Et ita vtraque parte, &c.

Tom. VIII.

§. 1. **D**omini responderunt D. Commendatori Fratri Ioanni Lafay de la Tour non esse adiudicandam dignitatem Marefciallatus, de qua agitur, moti præcipue ex eius incapacitate, quæ resultare visa fuit ex eo quod ille alienauit propria auctoritate Molendinum vnâ cum Pratis, & Tenementis spectantibus ad Commendam, quam obtinebat, illudque concessit in emphyteusim perpetuam cuidam laico recipienti pro se, & successoribus cum expressa obligatione stabiliū d. Commendæ pro talis contractus obseruantia, propter quam alienationem factam sine beneplacito Apostolico, vel Magni Magistri, & Capituli Generalis incidit in penas comminatas per statuta Religionis 6. & 7. de contract. & alienat. Et consequenter censetur priuatus omnibus Commendis, & beneficiis, etiam si id non fuerit expressum, provt disponitur in altero statuto 27. de verb. signif. quæ statuta conueniunt cum dispositione iuris communis iuxta quam res Ecclesiæ regulariter alienari non possunt cap. sine exceptione 52. caus. 12. quæst. 2. c. nulli liceat 5. de reb. Eccl. non alien. c. hoc consultiſſimo 2. eod. tit. in 6. Clem. 1. & Extraiug. ambrosia eod. tit.

2. Neque alienatio d. Molendini visa fuit excusari posse sub eo prætextu quod minaretur ruinam, quia periculum assertæ ruine, quatenus deseruire potuisset pro sufficienti causa alienandi, non tamen est sufficiens ad sustinendam alienationem factam absque solemnitate, cum alienatio rei Ecclesiæ duo copulariè requiratur, causam scilicet, quæ debet esse necessitas, vel euidens vtilitas Ecclesiæ, & solemnitatem, nempe beneplacitum Apostolicum, aut alterius superioris auctoritatem habentis, c. 1. de reb. Eccl. non alien. in 6. Clement. 1. eodem tit. Abb. in cap. 2. num. 10. vers. duo enim sunt necessaria de bis quæ vi metusue caus. sunt, & in cap. ad nostram 11. num. 8. de reb. Eccl. non alien. Dec. in aub. qui rem n. 21. vers. & in alienatione bonorum Ecclesiæ. C. de sacros. Eccl. & consil. 142. num. 4. Couarr. var. resolut. lib. 2. c. 17. num. 2. Redoan. in tract. de reb. Eccl. alien. vel non, quæst. 5. c. 7. n. 21. Molin. de contract. disp. 468. n. 2. & 14. Quarant. in summ. Bullar. verb. alienatio rerum Ecclesiæ n. 2. Rota coram Seraph. dec. 308. num. 1. & in diuers. dec. 160. num. 1. & 178. num. 1. part. 2. & in recent. dec. 430. n. 1. part. 2. & dec. 367. n. 5. part. 5. & in Gerunden. Scribania 1. Iulij 1637. §. præsertim quia, & 27. Nouemb. eiusdem anni §. circa alios autem, & 26. Februarij 1638. §. 1. coram bon. mem. Meritino.

3. Non obstat quod prædictum Molendinum fuerit aliàs locatum, seu concessum in emphyteusim, & præterea tanquam locari solitum poterit relocari absque solemnitate, cap. 2. & ibidem gloss. in verb. inuestire. Abb. num. 3. de feudis, Dec. in d. aub. qui rem. num. 29. vers. prima est. C. de sacrosanct. Eccl. Calderin. consil. vltim. circa med. vers. sed nego consuetudinem tit. de consuet. Ruin. consil. 41. n. 39. lib. 1. Bero. consil. 86. nu. 1. lib. 1. Iul. Clar. lib. 4. sement. §. Emphyteusis quæst. 6. post princ. vers. si verores Ecclesiæ, Molin. de contract. d. disp. 468. num. 17. Couarr. var. resolut. d. lib. 2. c. 17. n. 4. Quarant. in summ. Bullar. in d. verb. alienatio rerum Ecclesiæ n. 38. vers. bona igitur, & in terminis bonorum huius Religionis consuluit Gabr. consil. 71. num. 2. & 7. lib. 2. Tum quia huiusmodi solitum non probatur nisi ex assertionem eiusdem Fratris Ioannis cui non creditur, sed de-

V bet